

Nejslavnější evropská mumie Ötzi: Muž měl těžký život a ještě krutější smrt

Dva němečtí turisté, Helmut a Erika Simonovi, sešli 19. září 1991 v Ötztalských Alpách na rakousko-italské hranici z cesty a mezi horskými sedly uviděli tělo. Nejdřív si mysleli, že patří nedávno zesnulému horolezci, ale po ohledání těla se zjistilo, že nešlo o horolezce ani o turistu. Tělo, přirozeně konzervované větrem a působením mrazivých teplot, představovalo nejstarší evropskou mumii. Za takovým nálezem rychle zamířili v zástupech vědci, dokumentaristé, spisovatelé, novináři a mnozí další z celého světa a z Ötziho se okamžitě stala světová celebrita. V současnosti je Ötziho mumie uložena v Ötziho archeologickém muzeu v jihotyrolském Bolzanu v Itálii.

Kdo to byl?

Co všechno o Ötzim, zvaném též Ledový muž, víme? Když zemřel, bylo mu asi šestačtyřicet, měřil kolem 160 centimetrů, vážil kolem 50 kilo, měl chodidlo velikosti osm a byl levák. Jeho oči i vlasy byly hnědé. Odstín jeho pleti odpovídal lidem žijícím ve Středomoří a měl krevní skupinu 0. Podle uhlíkové datace žil asi před 5200 lety, tedy v době od 3 350 do 3 110 let před naším letopočtem.

Navzdory tomu, jak šlachovitě a urostle působil, na tom nebyl se zdravím úplně nejlépe – pravděpodobně trpěl boreliózou, bolestmi kolen, kyčlí, ramen a zad (což se možná pokoušel léčit tetováním, které mohlo fungovat jako akupunktura). Několik dalších žeber si během života zlomil a přeražený měl také nos.

Spolu s tělem se našlo i jeho oblečení a výzbroj, takže víme, že se uměl do drsných podmínek dobře přizpůsobit. Na nohách měl přiléhavé kalhoty indiánského typu, doplněných bederní rouškou a vyrobených z usní a kožešin, plášť vyrobený z tkané trávy, kožešinový kabát, čepici z medvědí kožešiny a důmyslně vyrobené boty, které izolovaly vodu, takže se v nich dalo chodit po sněhu.

Vyzbrojen byl měděnou sekerou s tisovým topůrkem a pazourkovým nožem s jasanovou rukojetí, kromě toho si nesl nedodělaný luk a toulec se šípy s pazourkovými hroty.

Těžký život, krutá smrt

Poslední měsíce jeho života nebyly nijak veselé – na jeho nehtech se našly rýhy svědčící o těžkém stresu, pravděpodobně z nedostatku jídla. Ale hlad, podvýživa ani podchlazení ho nezabily, jakkoli se to vědci nějakou dobu domnívali.

Ukázalo se totiž, že měl v době úmrtí v levém rameni uvízlý hrot šípu. Antropologové objevili na jeho těle podlitiny, řezy na rukou, zápěstí a hrudníku, a dokonce i mozkové poranění. Předpokládá se, že Ötzi vykrvácel poté, co mu šíp rozbil lopatku a poškodil velké cévy. Jelikož se na jeho oděvu našla také krev od dalších čtyř osob, zemřel pravděpodobně v boji s nepřítelem.

Zdroj: Ötzi The Iceman - 5000 Year Old Mummy. Online. In: YOUTUBE. 2020. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=m5oXjYMY2pM>. [cit. 2025-07-28].